

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2016
Cooperació Activa
al Camp de Tarragona i les terres de l'Ebre

1. SOBRE LA NOSTRA ENTITAT

1.1 Qui som

Les persones arribades amb la immigració als municipis del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre i que provenen d'una mateixa població sovint han anat creant associacions que tenen com a principal finalitat implementar petites actuacions de cooperació internacional a les seves poblacions d'origen.

Aquesta tasca -malgrat que en comparació amb la publicitat i suport al finançament que es dona a intervencions de grans ONGES no s'ha visualitzat gaire- ha tingut, principalment a les àrees rurals, un gran impacte positiu, fent-hi arribar material -ambulàncies, medicaments, material escolar, informàtic, etc.- i construint i millorant equipaments bàsics -ambulatoris, escoles, punts d'aigua, etc.-comunitaris.

L'equip de Cooperació Activa al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre el formem persones que hem col·laborat com a voluntaris en algunes d'aquestes entitats, principalment del Senegal, així com per professionals en els àmbits d'intervenció dels nostres projectes -ara mateix sanitat, bona governança, educació, emprenedoria i sobirania alimentària- que tenim com a principal objectiu millorar l'eficàcia i abast d'aquestes accions, així com promoure un tipus de cooperació que fomenti la inversió i execució de projectes productius i socials sostenibles i la creació de vincles culturals i tècnics de cooperació entre Catalunya i les àrees rurals del Senegal a les quals treballem.

En constituir-nos l'any 2014, amb aquesta intenció, vam fomentar la creació d'entitats de desenvolupament local a la regió senegalesa de Diourbel -per a que aquestes poguessin actuar com a contraparts allà- que agrupessin als seus veïns i veïnes, per a que ells/es mateixos/es fossin qui establissin les seves necessitats, plantegessin alternatives i es comprometessin a implicar-se de manera voluntària en la implementació d'accions comunitàries.

Una tasca en l'àmbit de la bona governança i el desenvolupament comunitari que s'ha consolidat al 2016 amb la creació de la Federació d'Associacions de desenvolupament de Mbacke, a través de la qual volem ampliar l'abast dels nostres projectes a d'altres poblacions rurals d'aquest departament.

Una manera de fer que cerca una major co-responsabilitat dels membres d'aquestes comunitats envers els projectes a implementar i la seva sostenibilitat, front la dependència de recursos de la Unió Europea i altres llocs del món.

Tots els anys, a l'hivern, membres de la diàspora residents a Salou es desplacen a la zona per col·laborar amb les entitats veïnals en tasques de dinamització -rendició de comptes de la feina feta i pla d'accions de l'any que s'obre- i, a l'estiu, ho fan professionals vinculats a la nostra entitat -25 en tres edicions- que treballen en la implementació dels projectes conjuntament amb voluntaris de les entitats veïnals i professionals de les administracions locals amb les que aquestes treballen en xarxa.

1.2 VISIÓ

Des de Cooperació Activa al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre defensem una concepció del desenvolupament i la cooperació centrada en les relacions humanes, la importància de la reciprocitat, la empatia i l'establiment de vincles entre totes les societats, aprenent unes de les altres.

Pretenem a través de les nostres intervencions, des del respecte a la diversitat cultural i ecològica, fomentar la creació d'oportunitats de desenvolupament personal i social a partir de la trobada, intercanvi i la cooperació entre persones.

1.3 ON ACTUEM

L'àmbit d'actuació de Cooperació Activa en cooperació internacional són les comunitats rurals del Senegal, principalment aquelles on hi ha índexs més baixos de desenvolupament humà, és a dir, indicadors que reflecteixin condicions sanitàries, educatives i de desenvolupament socioeconòmic més febles.

Aquest és el cas d'algunes de les poblacions de la regió central de Diourbel, i especialment les zones rurals de Mbacke. Aquesta zona, prioritàriament el municipi rural de Touba Mboul, serà on desenvoluparem el nostres projectes entre els anys 2013 i 2018.

Es tracta d'un municipi format per unes 22 poblacions, que totes juntes sumen uns 16.000 habitants on conviuen en harmonia persones de les ètnies wòlof, serer i fular -a la majoria trobem famílies de tots tres grups ètnics-, si bé és freqüent que a cada nucli hi hagi predomini d'una d'aquestes ètnies.

La seva població està molt disseminada, estenent-se al voltant d'uns 25 km, i viu principalment de la ramaderia i el cultiu del cacauet i la síndria, així com altres cultius d'autoconsum; blat de moro, mongetes, etc.

Aquestes activitats únicament es duen a terme a l'estiu, aprofitant els tres mesos de pluges. La resta de l'any, per manca d'aigua, no existeix pràcticament activitat econòmica. La quasi totalitat dels seus ingressos, per tant, provenen bé dels beneficis de la venda d'aquests cultius d'estiu, o bé de les remeses de diners que els fan arribar membres de les seves famílies emigrats a ciutats del Senegal -amb una situació d'atur important- o a Europa.

Durant 8 mesos quasi no hi ha opcions per treballar a la zona i, fins i tot, les persones que es dediquen a la ramaderia es limiten a mantenir amb vida als animals, ja que no es poden permetre donar-los el que necessitarien per engrair-los.

Per això, a banda d'implementar projectes de vessant més clarament social en els àmbits sanitari i educatiu per tal de facilitar l'accés universal a l'assistència sanitària i a l'educació, una de les nostres prioritats és el foment de cooperatives productives.

Una temporada dolenta de pluges, una plaga, o un preu molt baix de la collita, suposa l'absència de recursos econòmics durant tot l'any per a molts dels seus habitants. Fins i tot, havent-hi una collita normal, ens trobem que aquesta no permet a moltes famílies cobrir les despeses per anar al metge ni comprar el material escolar necessari per als seus fills.

Quants més pares i mares tinguin recursos propis, a banda d'assegurar una alimentació i els ingressos suficients per a mantenir unes condicions dignes de vida, menys diners haurem de destinar a cobrir aquestes necessitats bàsiques en educació i sanitat, i més viable serà implementar sistemes més eficients i sostenibles en aquests àmbits.

Cinc anys és el temps mínim que hem considerat necessari per a la consolidació d'un marc d'autoorganització adient, un millor coneixement de les necessitats de la zona, inici de pilots en els àmbits sanitari, educació i emprenedoria, i replicabilitat dels mateixos en d'altres poblacions veïnes.

1.4 COM TREBALLEM

Els tres eixos sobre els que basem les nostres intervencions són:

1.4.1 EL desenvolupament comunitari

Treballem amb entitats locals, i donem recolzament a la creació d'associacions de desenvolupament local i cooperatives que agrupin als seus veïns i veïnes, per a que siguin ells/es mateixos/es qui diagnostiquin i estableixin quines són les seves principals necessitats, propostes per a pal·liar-les i prioritzin les accions a dur a terme.

Els membres d'aquestes comunitats dediquen també una part del seu temps i fiquen les seves competències de forma gratuïta per a poder posar en marxa aquells projectes que hem acordat conjuntament.

1.4.2 Simetria

Plantegem els nostres projectes com a processos de cooperació simètrica, basats en l'aprenentatge mutu, i la col·laboració entre persones i professionals de les zones a les que actuem i els nostres voluntaris al Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre i resta de Catalunya.

Pensem que és fonamental disminuir la dependència d'una cooperació basada en l'arribada de recursos externs, i que tenen que ser les pròpies comunitats beneficiàries dels projectes i les autoritats de les comunitats on s'ubiquen, els responsables de liderar-los, i establir les línies mestres per al seu desenvolupament.

1.4.3 Sostenibilitat

Els projectes que recolzem basen la seva continuïtat en la seva sostenibilitat, i capacitat autònoma de gestió. Això vol dir que, si bé inicialment la nostra entitat aporta els recursos econòmics i assessorament professional necessaris per engegar-los, els projectes s'han d'autofinançar i la seva gestió ha d'anar a càrrec de la mateixa comunitat local beneficiària.

Per això, més que grans accions espectaculars, els nostres projectes es van desplegant en el temps en diferents fases, atenent a la seva operativitat des del inici dels mateixos,

però amb
previsió d'ampliar-se o cré-
xer atenent les possibilitats que ofereix
l'entorn; sinèrgies amb d'altres actors d'àmbit públic,
privat i/o associatiu i receptivitat dels resultats d'aquests pro-
jectes entre la població local.

2. MEMORIA D'ACTIVITATS

**Programes, projectes i actuacions
de Cooperació Internacional a Senegal**

1. BONA GOVERNANÇA I DESENVOLUPAMENT COMUNITARI

1. Procés de dinamització, creació i legalització d'entitats de desenvolupament local.
2. Xarxes de col·laboració entre entitats de desenvolupament local, administració i l'ONGD.

2. ACCÉS UNIVERSAL A L'EDUCACIÓ

1. Donació de material escolar a l'Ecole Elementaire de Diawré Kouta.
2. Esplai d'estiu: activitats artístiques, esportives i educació en valors.
3. Reforç escolar: Millora de les competències lingüístiques i en matemàtiques per alumnes d'educació primària.
4. Procés comunitari i participatiu per a reduir l'abandonament escolar en arribar a secundària a 15 nuclis rurals de Mbacke.
5. Rehabilitació Ecole Elementaire de Diawré.
6. Suport al servei de menjador escolar a l'Ecole Elementaire de Diawré Kouta.

3. MILLORAR DE L'ABAST I EFICIÈNCIA XARXA ATENCIÓ PRIMÀRIA A TOUBA MBOUL

1. Col·laboració de professionals sanitaris catalans amb l'equip sanitari de Touba Mboul.
2. Rehabilitació edifici i equipament Cases de Santé de Diawré Kouta i Diawé Sérère.
3. Serveis de consulta d'atenció regular d'Atenció primària i Salut Maternal a Diawré, Diawé i Keur Madiop.
4. Assistència sanitària gratuïta i entrega de medicaments per a persones sense recursos.
5. Formació i assessorament a professionals de la xarxa d'Atenció primària de Touba Mboul.

4. PREVENCIÓ I SALUT COMUNITÀRIA

1. Accions sensibilització: higiene, alimentació, infermetats transmissió sexual, etc.
2. Posada en marxa i gestió xarxa de farmàcies comunitàries a Diawré i d'altres poblacions de Touba Mboul.

5. EMPRENEDORIA I SOBERANIA ALIMENTÀRIA

5.1 EMPRENEDORIA

1. Accions de micro-mecenatge per a iniciatives agropecuàries i sobirania alimentària.

5.2 SOBERANIA ALIMENTÀRIA

1. Granja avícola descentralitzada gestionada per una cooperativa de dones.
2. Ampliació i millora de la formació i comercialització taller tèxtil de Diawré.

6 EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

1. Operació Àfrica des del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.
2. L'altre Senegal: Àfrica i una altra manera de fer cooperació internacional.
3. Visibilitzant per existir (posant llum al present, apoderant pel futur).
4. Catalunya amb el dret internacional, el dret d'asil una garantia per a tothom!

PROGRAMA I: BONA GOVERNANÇA I DESENVOLUPAMENT COMUNITARI A TOUBA MBOUL

Per a una correcta redistribució dels recursos actuals a la zona on actuem, i els que puguin arribar en un futur immediat, és fonamental que existeixi un teixit social que permeti identificar les seves necessitats immediates i decidir com cobrir-les, així com assegurar que els projectes incidiran i arribaran als sectors més febles de la població i ajudaran a millorar la seva situació des d'un enfocament comunitari i participatiu, i atenent a la seva sostenibilitat.

A Cooperació Activa fomentem la creació d'entitats de desenvolupament local –que vindrien a ser com una mena d'Associacions de veïns aquí a Catalunya- que agrupin a totes les famílies dels nuclis en els que treballem. Aquestes es reuneixen per a debatre sobre els temes a tractar i projectes a implementar, i alhora exerceixen pressió envers les administracions locals per a exigir el seu suport en l'execució d'actuacions de caire comunitari.

Per tal d'afavorir la replicabilitat d'aquests projectes a poblacions veïnes, així com establir accions d'abast territorial més ampli, promovem també la creació de cooperatives productives i federacions d'aquestes entitats veïnals que -garantint la participació i capacitat de decisió a nivell local i des d'un enfocament de respecte als drets humans i igualtat de gènere- contribueixin a mancomunar serveis, optimitzar recursos, establir estratègies conjuntes de difusió i, si s'escau, de pressió.

ACTUACIÓ 1: Procés de dinamització, creació i legalització d'entitats de desenvolupament local.

Tècnics de Cooperació Activa –de la diàspora senegalesa resident a Salou, provinents de la comunitat beneficiària- promouen, assessoraren i -durant l'estiu i els mesos de gener, febrer i març- formen part dels equips de dinamització que treballen en la creació i legalització d'entitats de desenvolupament local i cooperatives productives que agrupen a la majoria de les famílies dels veïns i veïnes de les 22 comunitats rurals que formen part del municipi de Touba Mboul, així com de federacions entre elles i treball en xarxa amb d'altres entitats veïnals de desenvolupament local de la regió.

Actualment la nostra entitat té subscrit un conveni de col·laboració amb l' ASSOCIATION POUR LE DEVELOPPEMENT DE DIAWRÉ KOUTA, l'ASSOCIATION DES JEUNES UNIS DE DIAWÉ SÉRÈRE i la FEDERATION D'ASSOCIATIONS POUR LE DEVELOPPEMENT DE MBACKE. Les tasques a duu a terme per aquestes entitats de desenvolupament local són les d'establir quines són les necessitats que es tenen que cobrir, activitats o projectes a desenvolupar per aconseguir-lo i prioritzar la seva execució, així com posar a disposibilitat dels projectes triats conjuntament una part

del temps dels seus membres –gratuïtament–
per a facilitar la seva execució.

Totes les accions dutes a terme per COOPERACIÓ ACTIVA AL CAMP DE TARRAGONA I LES TERRES DE L'EBRE en aquestes poblacions compten amb la supervisió i suport d'aquestes entitats. Més enllà de suggerir i introduir millores, aquestes entitats de desenvolupament local han d'esdevenir un mitjà de bona governança, impulsant projectes propis, pressionant a les administracions pertinents per a que inverteixin a la zona i monitoritzant aquestes intervencions en l'àmbit dels serveis socials bàsics per tal de facilitar un major i millor accés i més eficient als mateixos.

Des de COOPERACIÓ ACTIVA, un expert –especialista en economia del bé comú– els hi dona assessorament en aquest àmbit, i els ajudem en la creació d'indicadors i eines per tal de tractar d'establir l'abast de l'acompliment d'objectius, monitorització de les mesures adoptades, així com avaluació del seu impacte en les condicions de vida de la població i definició de noves millores.

ACTUACIÓ 2: Xarxes de col·laboració entre entitats de desenvolupament local, administració i l'ONGD

Aprofitant l'estada dels nostres equips de cooperants durant els estius del 2014, 2015 i 2016, i l'execució conjunta de projectes amb l'Association pour le Developpement de Diawré Kouta i l'Association des Jeunes Unis de Diawé Sérère, hem procedit a formalitzar tota una sèrie de convenis i acords de col·laboració amb d'altres entitats i administracions, per tal d'establir dinàmiques de treball en xarxa, i millorar l'abast i eficiència de les tasques que desenvolupem dins l'àmbit territorial de Touba Mboul i el departament de Mbacke.

També s'ha demanat suport a diferents experts locals, principalment de l'administració, i informat i demanat el suport a diverses autoritats del municipi i la regió. Aquests serien els casos de l'equip de govern de l'Ajuntament de Touba Mboul, el prefecte de la regió de Diourbel, la responsable de la Regió sanitària de Mbacke i la inspecció d'ensenyament en educació primària i formació del Departament de Mbacke.

Per àmbits, els convenis i acords de col·laboració establerts serien:

Educació:

- Ecole Elementaire de Diawé Kouta.
- Ecole Elementaire de Diawé Sérère.
- Inspection de l'éducation et la formation du departament de Mbacke (IEF)
- Union departamental des associations des parents d'élèves de Mbacke (IDAPE)

Sanitat:

- Poste de Santé de Touba Mboul
- Regió sanitària de Mbacke
- Mutuelle de Santé Matlaboul Chifahi

Emprenedoria i sobirania alimentària:

- Centre Avícola nacional del Senegal.
- Groupement d'Interêt Economique Fatima Gueye
- Cooperativa de dones de Mbacke.

A r r a n
del treball en xarxa amb
aquests agents i la recerca de cooperació
entre Catalunya i Senegal en aquests àmbits, a tra-
vés de la presentació de COOPERACIÓ ACTIVA de projectes a
convocatòries de subvencions amb concurrència competitiva, hem
comptat també en aquestes edicions amb les col·laboracions de:

2015-16:

-L'Agència Catalana de Cooperació al desenvolupament (ACCD) per a la implementació del projecte Millora de l'Abast i eficiència de la Xarxa d'atenció primària al municipi de Touba Mboul.

-URV Solidària, per a la implementació del projecte Granja avícola descentralitzada gestionada per dones amb sense recursos econòmics del municipi de Touba Mboul.

2016-17

-L'Agència Catalana de Cooperació al desenvolupament (ACCD) per a la implementació del projecte Procés comunitari i participatiu per a reduir la incidència dels factors socioculturals en l'abandonament escolar en arribar a secundària a 15 nuclis rurals del departament de Mbacke.

-L'Agència Catalana de Cooperació al desenvolupament (ACCD) per a la implementació del projecte Visibilitzant per a existir (posant llum al present, apoderant pel demà).

A mesura que els projectes es vagin desplegant, s'anirà accentuant aquest treball en xarxa, així com, atenent a les necessitats de cadascun d'ells, implicant a d'altres agents que puguin ser rellevants per al seu desenvolupament.

PROGRAMA II: ACCÉS UNIVERSAL A L'EDUCACIÓ A DIAWRÉ I TOUBA MBOUL

Un dels pilars des d'on s'ha de construir el canvi i una opció de futur millor és l'educació dels nens i nenes. La població de Diawré i el conjunt de poblacions que formen part de Touba Mboul i els municipis veïns, viuen principalment d'una economia basada en l'autoconsum i la venda dels cultius produïts a l'estiu.

L'època de treball al camp, a la que participen de forma activa els nens i les nenes de més de vuit anys, coincideix amb el període de vacances escolars, factor que permet compatibilitzar l'escolarització i aquesta ajuda en l'àmbit de l'economia familiar.

Això ha facilitat que, després de tota una sèrie d'accions de sensibilització, el govern escolar de L'Ecole Elementaire de Diawré i l'Association pour le Developpement de Diawré hagin aconseguit una de les taxes d'absentisme més baixes de la zona, i amb els millors resultats acadèmics de les 22 poblacions que formen part del municipi de Touba Mboul.

Malgrat això, la manca d'alternatives econòmiques genera poca confiança entre les famílies sobre les opcions que aquesta escolarització obre als/les seus/ves fills i filles. A més, en cas d'accedir a graus superiors, com ara la secundària, no existeix transport que permeti residir a qualsevol de les poblacions de Touba Mboul i anar a estudiar a l'institut de la capital del departament, que es troba a la ciutat de Mbacke.

A això s'han de sumar algunes particularitats del sistema educatiu del Senegal, com ara que el francès sigui la llengua oficial d'escolarització, malgrat que no la utilitzen gairebé mai a la seva vida quotidiana, i de la qual també hauran de superar un examen per a poder accedir a la secundària.

Quant a l'educació obligatòria, malgrat les millores aconseguides, hi ha moltes més a assolir encara, com la total (100%) escolarització dels nens i les nenes entre 6 i 12 anys, de la que no participen, d'una banda, alguns menors que únicament acudeixen a la Daara (escola corànica), i d'altres que ajuden en l'economia familiar, principalment en tasques ramaderes, a les que es dediquen principalment famílies d'ètnia sérèr i Peul.

A més de continuar reduint el percentatge d'absentisme i abandonament escolar a primària, que ha centrat els esforços de l'estat i la cooperació els darrers anys, estem treballant també per augmentar el nombre de nens i nenes que en acabar aquesta primera etapa educativa continuen la E.S.O (allà encara és primària) i el batxillerat.

L'esforç s'està centrant, d'una banda, en fomentar el rol de dinamitzador comunitari dels mestres amb les famílies i la implicació d'aquestes a la gestió de l'escola, ampliació dels serveis que ofereix (extra-escolars, menjador escolar, etc) i destacar els objectius i valors associats a aquesta i, d'altra banda, en el treball més personalitzat sobre grups de risc –ètnies com els peul a la zona de Mbacke i de manera més accentuada les noies pobres- sobre les quals tenen més impacte algunes pràctiques culturals –com el matrimoni precoç- que incideixen en l'abandonament escolar.

Ara mateix els projectes en l'àmbit educatiu, des de Cooperació Activa, es centren en: contribuir a la millora i adequació dels equipaments escolars existents; donar suport a l'Associació de Pares i Mares dels Centres donant-los material escolar per evitar que aquest sigui un obstacle, o factor diferenciador entre els/les alumnes i ajudant-los en l'establiment d'un servei de menjador escolar que faciliti l'accés a l'escola i ampliació de l'horari; creació d'un espai de debat i participatiu a 15 nuclis rurals on mestres, famílies i líders comunitaris reflexionin sobre la importància de l'escolarització i les eines que dona per ampliar les alternatives d'ocupació i de desenvolupament personal dels seus i les seves filles i, per últim –amb mestres en període escolar i a l'estiu amb voluntariat – introduint activitats extra-escolars com ara reforç –principalment competències lògico-matemàtiques i lingüístiques- i d'altres activitats més d'oci en el lleure en els àmbits artístics i esportiu.

Actuació 1: Enviament de material escolar als/les alumnes de L'Ecole Elementaire de Diawré Kouta i Diawé Sérère.

Durant els cursos 2013-14, 2014-15, 2015-16 i 2016-17 Cooperació Activa ha fet entrega de kits escolars, integrats per carteres, llibretes, llapis, colors, gomes d'esborrar, màquines de fer punta i cantimplors, a més d'altre material a socialitzar com ara compassos, regles i materials per activitats artístiques, als/les alumnes de l'Ecole Elementaire de Diawré Kouta i de l'Ecole Elementaire de Diawé Sérère.

La intenció de dotar amb un kit bàsic a tots els escolars és que es visualitzin menys a l'escola de primària les diferències econòmiques entre les famílies, especialment les que tenen la seva arrel en les possibilitats econòmiques de que gaudeixen aquelles que tenen membres que han emigrat a Europa.

Cooperació Activa s'ha compromès en fer arribar tots els anys aquest kit als nens i nenes d'aquests dos centres de primària, facilitant així que els fills i filles de les famílies amb menys recursos puguin disposar de material educatiu bàsic, i atenent a que existeix un equip local de professorat molt ben preparat i motivat que garanteix una educació d'excel·lència durant aquesta etapa a l'educació obligatòria.

En aquesta línia, aquest 2016, la relació de material donat seria:

- 500 bolígrafs.
- 500 llapis
- 100 maquinetes de fer punta.
- 200 gomes d'esborrar.
- 30 conjunts llapis color (12 uni.)
- 2 kits amb CERES de 30 colors.
- 5 pilotes de futbol.

ACTUACIÓ 2: ESPLAI D'ESTIU: ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, ESPORTIVES I EDUCACIÓ EN VALORS

Entre els dies 27 de juliol i 19 d'agost, dos voluntaris de la nostra entitat i dos voluntaris (amb formació de magisteri) del Senegal, han treballat amb els nens i nenes de Diawré Kouta d'entre 6 i 12 anys diverses dimensions relacionades amb la creativitat, la millora de l'expressió corporal, esport i l'educació en valors.

Al sistema educatiu del Senegal és molt important la disciplina, això ha permès millorar aspectes com la puntualitat i assistència a l'escola, així com d'altres relacionats amb el respecte al professorat i l'acompliment d'objectius instrumentals de caire acadèmic.

D'altra banda, ens hem trobat que l'èmfasi en aquesta forma de fer sovint dificulta expressar d'altres vessants com l'espontaneïtat, creativitat i el desenvolupament d'una coresponsabilitat dels/les alumnes en el seu procés d'aprenentatge.

Per tot això hem destinat tota una sèrie de tallers per a treballar aquestes dimensions, sense per això contradir l'assoliment dels objectius acadèmics establerts que s'inclouen en l'actuació 3.

Entre les activitats dutes a terme n'hi ha hagut:

- 1 – Activitats artístiques i musicals: Hem treballat tallers de manualitats, pintura i d'expressió, com ara exercicis de creació literària. També durant l'estiu els nens i nenes han après diferents cançons, i les han interpretat.
- 2 – Exercicis d'expressió corporal: Per relaxar, ajudar-los a millorar la seva expressió gestual i a superar la timidesa, hem dut a terme diferents exercicis i jocs on hem treballat la coordinació, expressió i consciència del cos i els diferents sentits que hi tenim.
- 3 – Activitats esportives: Principalment ens hem centrat en facilitar la incorporació de les nenes a pràctiques esportives com ara el futbol i el voleibol. Per a fer-ho, d'una banda, organitzàvem partits femenins i, d'altra banda, creàvem equips mixtes per afavorir dinàmiques cooperatives entre nens i nenes d'un mateix equip.

Actuació 3: Reforç escolar: MILLORA de LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES EN IDIOMES I MATEMÀTIQUES PER ALUMNES D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA DE DIAWRÉ KOUTA I DIAWÉ SÉRÈRE

Per accedir a l'ensenyament no obligatori els/les estudiants de primària al Senegal necessiten -a banda d'aprovar tots els cursos del seu cicle- superar com una mena de revàlida o prova d'accés, que inclou un examen de nivell de francès i un altre de matemàtiques.

A Cooperació Activa pensem que, més enllà de l'escolarització obligatòria, és molt important augmentar la ràtio de persones que accedeixen també a l'educació secundària (inclosa la professional) i universitària, ja que és la que veritablement els obre portes per a poder optar a d'altres sortides laborals a les actualment existents a les poblacions de Touba Mboul.

Per això donem suport a l'equip de professorat local en el desplegament d'un programa de suport extra-escolar en aquestes matèries, que de manera voluntària imparteixen mestres del centre fora d'horari escolar: una mitjana de 4 hores a la setmana, en acabar l'horari lectiu oficial.

Treballem també aquestes matèries des d'una vessant més lúdica, a través de diversos jocs didàctics relacionats amb la pràctica d'idiomes i matemàtiques que permeten guanyar vocabulari i retenir conceptes de manera lúdica.

Actuació 4: Procés comunitari i participatiu per a reduir la incidència dels factors socioculturals en l'abandonament escolar en arribar a secundària a 15 nuclis del departament de Mbacke

Les zones rurals del Senegal, com les del departament de Mbacke on s'implementa aquest projecte, amb taxes d'analfabetisme molt altes –del 50'3 % al 2009, amb un 61'3% de dones i 38'2% d'homes- s'han vist beneficiades els darrers anys -en el marc de les accions per assolir els objectius del mil·lenni 2015- pels programes d'accés universal a l'educació que -amb suport internacional- des del Ministeri d'educació s'han implementat per capgirar aquesta situació -especialment a les zones rurals- tot desplegant una àmplia xarxa d'equipaments escolars i mestres.

Amb una taxa d'escolarització a la zona al voltant del 90%, fruit d'accions dels mestres rurals per lluitar contra l'absentisme –i afavorida per la no coincidència de l'activitat econòmica principal (agricultura) i curs escolar a la zona on treballem- això garanteix una millora notable de la situació entre les generacions més joves.

Ara bé, més enllà d'aquesta escolarització bàsica, el nombre d'alumnes que accedeix a secundària és molt baix i tendeix a discriminar més les famílies pobres i que es dediquen a la ramaderia, les noies i membres d'alguns grups ètnics com els peul.

La implementació d'aquest projecte pretén afavorir el treball conjunt entre mestres, famílies i líders comunitaris per tal de reflexionar i conèixer millor les raons d'aquest baix accés a secundària i plantejar propostes per reduir l'absentisme i augmentar el percentatge d'alumnes que continuen estudiant en finalitzar primària.

Les distàncies i cost de la manutenció dels menors -en trobar-se els instituts a les capitals de municipi- s'utilitzen sovint com arguments per justificar aquesta situació, si bé hi ha d'altres factors socioculturals que anteposant als estudis d'altres expectatives i motivacions –matrimonis forçats, rol reproductor de la dona i el matrimoni com aspiració vital en detriment d'una millor educació- hi tenen també molta influència i sobre els quals volem actuar per cercar de reduir la seva incidència.

Per a fer-ho, des d'un enfocament de prevenció, coeducació i fonamentat en la defensa dels DDHH i la paritat de gènere, s'està duent a terme des del mes de setembre -als 15 nuclis que la Inspecció de Formació i educació de Mbacke ha triat com més significatius- un procés participatiu i comunitari a través d'assemblees locals, municipals i un quadre de coordinació a nivell departamental per reflexionar i objectivar conjuntament

aquests factors socioculturals que retroalimenten l'abandonament escolar i baix percentatge d'alumnat a secundària, i la formulació de propostes i acords per minimitzar-los i així evitar que això derivi en un cercle viciós que reproduceixi desigualtats de gènere i pobresa.

Aquest projecte compta amb finançament de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), en haver estat seleccionat per concurrència competitiva a la convocatòria de l'edició 2016 per a entitats de les demarcacions de Lleida, Girona i Tarragona en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

Actuació 5: Rehabilitació Ecole Elementaire de Diawré Kouta

Des de l'any 1996 l'Ecole Elementaire de Diawré compta amb quatre aules pels alumnes de primària, un despatx per l'equip directiu i unes latrines. Ara bé, la manca d'inversions per al seu manteniment va provocar que abans d'intervenir-hi aquest estiu el seu estat fos molt precari i molts dels seus elements estiguessin inutilitzats.

L'equip de govern del centre escolar va convocar als pares i mares dels alumnes del centre a una mobilització veïnal el dia 22 d'agost de 2016 per a que ajudessin en la neteja i reformes de l'equipament, donant-li una nova mà de pintura a les quatre aules del centre i despatx i tapant-hi amb ciment els clots que hi havia.

A banda d'això, s'han reparat les dues latrines fent-hi un mur de separació entre l'espai de noies i nois, canviant les inodoros i fent una porta de fusta a cada latrina. També es va canviar el comptador i l'aixeta del punt d'aigua que hi ha a l'escola.

Actuació 6:

SUPORT AL SERVEI DE CANTINA ESCOLAR a L'Ecole Elementaire de Diawré Kouta

Un dels projectes que executa l'Associació de Pares i Mares de l'Ecole Elementaire de Diawré Kouta és un servei de menjador escolar per a facilitar que els nens i les nenes que venen de més lluny puguin quedar-se a dinar, i així utilitzar la tarda per a fer activitats extra-escolars.

L'estat té una partida anual per a cada centre escolar que es limita a dos sacs de 25 kilograms d'arròs i 15 litres d'oli. Amb això, i una petita participació dels pares i mares dels nens i nenes per comprar complements, els darrers dos anys han aconseguit mantenir en funcionament un menjador escolar durant un període de 2 mesos.

Des de la nostra entitat hem fet una aportació econòmica a aquesta associació per a que aquest servei pugui mantenir-se durant tot el curs escolar, així com garantir una dieta més equilibrada (principalment quant a proteïnes) a tot l'alumnat.

Una família diferent de l'Associació de Pares i Mares s'ocupa cada setmana d'elaborar el dinar, havent-se triat en assemblea prèviament –amb el suport d'una voluntària de la nostra entitat especialista en nutrició– els plats que componen el menú.

PROGRAMA III: MILLORAR DE L'ABAST I EFICIÈNCIA DE LA XARXA D'ATENCIÓ PRIMÀRIA A TOUBA MBOUL

L'Estat del Senegal és un dels principals benefactors d'Àfrica en matèria de cooperació internacional, incloent-hi els recursos destinats a aquesta des de Catalunya –on és país prioritari- i l'Estat Espanyol. L'àmbit sanitari sovint ha estat el dipositari d'aquestes intervencions, principalment afavorint la construcció d'hospitals i la formació de personal sanitari local. La Universitat Rovira i Virgili, per agafar un exemple proper al nostre àmbit territorial d'intervenció a Catalunya, és una d'aquestes institucions que –a més de col·laborar amb la nostra entitat- ha desenvolupat programes sanitaris de formació adreçats a professionals sanitaris de l'hospital de Touba.

Ens trobem que, d'una banda, existeix una bona xarxa d'equipaments sanitaris –si bé situats principalment a les grans ciutats-, personal sanitari qualificat, així com programes d'atenció i prevenció en matèria sanitària ben formulats. D'altra banda, en no ser gratuïta l'assistència sanitària al Senegal -limitant l'accés a les persones amb menys ingressos- proliferen –principalment a les capitals- els centres sanitaris privats, mentre l'assistència primària -especialment a l'àmbit rural- pública està molt menys desenvolupada, i quasi no disposa de recursos.

Aquest és el cas de la zona a la que intervenim, Touba Mboul, on hi havia un infermer i una matrona per atendre les necessitats de 22 poblacions en un radi de 25 quilòmetres, i que agrupen a uns 16.000 habitants. La xarxa pública, per atendre aquesta població, comptava únicament amb una mena d'ambulatori molt bàsic –amb sis espais; consulta d'infermeria, consulta ginecològica, sala de parts, sala de cures i farmàcia- situat a la població de Touba Mboul, i una ambulància amb la que es desplacen a les poblacions dels voltants per atendre i traslladar casos urgents, així com per fer-hi –una vegada al mes- consultoria i accions de vacunació.

La situació vindria definida per la manca de mitjans tant materials com de recursos humans. Les distàncies respecte a l'ambulatori de les poblacions que envolten Touba Mboul i manca d'infraestructures bàsiques com carretera asfaltada i absència de vehicles a motor, a més, dificulten que moltes persones que es troben malaltes i dones que es fiquen de part puguin ser traslladades allà per rebre atenció mèdica.

Tot això en un context de població amb pocs ingressos, molta de la qual renuncia a anar al metge si no és una situació que perceben com a molt greu, casos en els que la "xarxa familiar" i la "comunitat" –normalment- ajuda a pagar una part del cost de la consulta i la medicació receptada. Això provoca que, en els casos que així succeeix, s'acudeixi al metge quant la malaltia està molt avançada, i la persona es veu incapaç de seguir les seves rutines, encarint el seu tractament i allargant el seu període de recuperació.

D'altra banda, controls rutinaris, com ara prendre's la tensió, mirar-se el sucre, o vacunar-se, resultaven molts complicats bé per haver-se de traslladar a Touba Mboul, bé perquè únicament ho podien fer el dia programat mensualment –amb consultes sovint congestionades- que ve l'ambulància.

Ens trobem així que, si bé en teoria hi ha un programa –consulta, vacunació, trasllat en ambulància, etc- que cobreix les necessitats de la zona, a

la pràctica
–per totes aquestes raons- és
impossible dur-lo a terme amb eficàcia. Per
això, des de Cooperació Activa, estem treballant amb els
professionals sanitaris de la zona i entitats que agrupen als veïns
de les poblacions de Touba Mboul per a millorar i ampliar l'abast de la
xarxa d'atenció primària existent; obertura d'ambulatoris a d'altres poblacions
(actualment Diawré, Diawé i Keur Madiop), formació bàsica de personal sanitari i am-
pliació del personal qualificat disponible (1 infermera, 1 matrona i dos assistents vinculats
a la nostra entitat), accés més barat als medicaments (creació d'una xarxa de farmàcies comu-
nitàries), així com en facilitar –incorporant als nostres professionals i treballant amb xarxa amb el
Poste de Santé públic- el desenvolupament del propi programa –sensibilització, prevenció, etc- previst
per les autoritats de la regió Sanitaria, i que per manca de mitjans no acaba de desplegar-se com caldria.

ACTUACIÓ 1: COL-LABORACIÓ DE PROFESSIONALS SANITARIS CA- TALANS I L'EQUIP DE LA XARXA SANITÀRIA DE TOUBA MBOUL

Un equip de sanitaris vinculats a la nostra entitat han acompanyat durant els mesos d'estiu dels anys 2014, 2015 i 2016 a l'equip sanitari del Poste de Santé de Touba Mboul en el desenvolupament de les seves tasques quotidianes: consultació, vacunació, sensibilització i visites a domicili a Touba Mboul i les 22 poblacions que formen part d'aquest municipi.

Aquest acompanyament, en la seva fase inicial al 2014, tenia per objecte conèixer de primera mà la feina que realitza l'equip local –format per 1 infermer, 1 matrona i 5 auxiliars- i els mitjans de que disposen, així com donar-los recolza-
ment en el desenvolupament d'accions previstes dins del seu Pla d'Actuació, però que per manca de personal prepa-
rat -1 infermer per a 16000 habitants- els era impossible duu a terme.

Arran d'aquesta presa de contacte inicial vam dissenyar el projecte "Millora de l'abast i eficàcia de la xarxa d'atenció primària del municipi de Touba Mboul" que va ser presentat i aprovat per l'Agència Catalana de Cooperació al desenvolupament (ACCD) per a l'edició 2015-16, i en el qual participen també en xarxa l'Ajuntament de Touba Mboul, el Poste de Santé de Touba Mboul i tres entitats veïnals de comunitats rurals.

Això ha permès la contractació d'un infermer i una matrona autòctons que treballen regularment tot l'any i que, juntament amb els nostres cooperants que és desplacen a aquest municipi des de Catalunya, col·laboren amb l'infermer cap del Poste de Santé en el desenvolupament dels programes sanitaris previstos per la Regió Sanitària, principalment quant a la im-
plementació de serveis de consulta –estratègies avançades- i accions de sensi-
bilització a poblacions allunyades d'aquest Poste de Santé situat a Mboul.

Aquesta col·laboració i coordinació dels nostres coope-
rants i professionals també s'estén a d'altres
agents que estan desenvolupant

projectes
a la zona com ara lluita con-
tra la malnutrició infantil (Creu Roja), i d'altres
d'àmbit estatal que - conjuntament amb l'equip sanitari
local- hem ajudat a implementar com el d' eradicació de la malària
i/o prevenció d'infermetats de transmissió sexual.

Actuació 2: Rehabilitació edifici i equipament Poste de Santé de Diawré

Una de les principals dificultats per accedir a l'assistència primària a les 22 comunitats rurals que formen part del municipi de Touba Mboul és la distància –sense que existeixi transport públic- que hi ha entre el Poste de Santé públic situat al nucli de Mboul i la resta de poblacions que depenen del mateix.

La disponibilitat d'una ambulància permet fer desplaçaments des d'aquest Poste de Santé a aquests nuclis per assistir aquells casos més greus, però, d'una banda, no dona a l'abast per atendre totes les necessitats, i d'altra banda, no és viable per a situacions que no són d'urgència com consultes bàsiques i d'altres tractaments senzills com ara prendre's la tensió, el nivell de sucre, etc.

Des de Cooperació Activa estem treballant per millorar la descentralització d'aquest sistema d'atenció primària, d'una banda, construint conjuntament amb les entitats veïnals d'aquestes comunitats rurals Cases de Santé en aquests nuclis, i d'altra banda, contractant personal sanitari local i millorant la seva capacitat, així com afavorint l'accés de la població a medicaments.

Vam iniciar a l'any 2013 la rehabilitació d'un espai que acollís un Poste de Santé a la comunitat rural de Diawré, així com establir contactes amb d'altres entitats veïnals interessades també en construir al seu nucli Cases de Santé, i amb les quals poguéssim establir una xarxa de recursos i/o professionals.

Aprofitant l'estada dels cooperants d'estiu a l'Agost del 2014, acabarem d'equipar –lavabos i aigua corrent, mobiliari mínim, pintura, etc- i s'inaugurà oficialment la Casa de Santé de Diawré, habilitant-ne tres espais: recepció, consulta i una altra sala per a revisions pre-natals, amb dos llits d'hospital.

Amb la contractació de professionals, i per afavorir l'atenció d'urgències també a la nit i, especialment atendre les dones que es fiquen de part, l'any 2015 es dotà aquest equipament amb electricitat– instal·lant-hi plaques solars- i al llarg d'aquest 2016 s'ha reconstruït la sala de parts i adquirit material per una atenció adient al part i seguiment pre i post-part, s'han instal·lat també lavabos pels professionals, millorat la sala de consultes i d'espera i, per últim, s'ha habilitat una farmàcia amb una finestra que dona a l'exterior des de la qual s'atenen als usuaris que acudeixen a la mateixa.

Una infermera, una matrona i dos agents de salut comunitària, que depenen de la nostra entitat i l'Association pour le Developpement de Diawré, atenen regularment en aquest centre de salut, el qual roman de guàrdia les 24 hores del dia.

D'altra banda, a través de conveni amb l'Ecole
Elementaire de Diawé, s'ens

ha cedit un
espai que no estaven utilitzant
per a habilitar-lo per a fer-hi consulta, alhora
que s'ha iniciat la construcció d'una altra casa de Santé en
aquesta població, que hi ha previst acabar-lo a l'abril del 2017.

D'altres entitats veïnals –a través de la seva adscripció a la Federació d'entitats
veïnals de Mbacke– en procés de regularització- han mostrat el seu interès en afegir-se
a aquesta xarxa sanitària, pel que hi ha prevista la construcció a d'altres comunitats rurals
de més Cases de Santé els pròxims anys.

Actuació 3: Serveis de consulta regular en Atenció Primària i Salut maternal als nuclis de Diawré, Diawé Sèrère i Keur Madiop

Des d'agost del 2015 1 infermera, 1 matrona i 2 Agents de Salut comunitària contractats per l'Association pour le Developpement de Diawré, gràcies al impuls inicial i co-finançament de l'AGÈNCIA CATALANA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT (ACCD) i de la nostra entitat, realitzen consultes regulars d'atenció primària i maternal al nuclis de Diawré Kouta, Diawé Sèrère i Keur Madiop.

La contractació d'aquests professionals i prestació de serveis a les comunitats rurals esmentades forma part del projecte Millora de l'Abast i eficàcia de la Xarxa d'Atenció primària a Touba Mboul, que compta també –a més de l'ACCD– amb la col·laboració del Commune de Touba Mboul, la Regió Sanitària i Poste de Sante de Touba Mboul i tres entitats veïnals de Touba Mboul.

Aquesta xarxa vol afavorir l'accés universal a la sanitat tot apropant els recursos socio-sanitaris als habitants d'aquestes comunitats rurals, d'una banda, treballant conjuntament amb les entitats veïnals per detectar i solventar problemàtiques en aquest àmbit, convertint a aquests professionals en agents de desenvolupament sanitari que coneixen i acompanyen als membres de la comunitat en tot allò relacionat amb la sanitat, alhora que hem creat un fons social per tal de poder assistir gratuïtament a les persones que no disposen de recursos econòmics.

Totes les persones que resideixen a qualsevol de les 22 comunitats rurals que formen part del municipi de Touba Mboul poden ser atesos a qualsevol d'aquests tres nodes de la xarxa. S'ha establert una quota d'un 30% d'assistència social, havent d'omplir els beneficiaris per accedir a aquesta una sol·licitud que –estudiada setmanalment per una comissió formada per professionals sanitaris i membres d'entitats veïnals– en cas de ser aprovada dona accés a assistència i medicació gratuïta.

El protocol d'actuació estableix –independentment de la seva situació socioeconòmica– que s'ha d'atendre a tothom. Estudiant-se després les millors opcions per a poder finançar aquesta assistència que, a més de la gratuïtat, en funció de la situació de cada usuari contemplen també el co-pagament (50%) i/o el pagament per terminis.

Per ampliar l'abast d'aquestes mesures socials i facilitar aquest accés universal a l'assistència sanitària s'està treballant també amb grups específics com ara els de malalties cròniques i les persones que requereixen d'atenció especialitzada –que nosaltres no podem oferir– duent a terme una cam-

panya de
mutualització per permeti
rebaixar els costos d'aquesta assistència.

Aquí oferim algunes dades relacionades amb l'atenció donada a
l'any 2016 des d'aquests serveis d'atenció sanitària regulars habilitats per
la xarxa que lidera l'ASSOCIATION POUR LE DEVELOPPEMENT DE DIWRÉ KOUTA,
amb el suport i assessorament de COOPERACIÓ ACTIVA AL CAMP DE TARRAGONA I LES
TERRES DE L'EBRE.

	CASOS ATEOS A LES CASES DE SANTÉ DE LA XARXA SANITÀRIA					
	DIAWRÉ	DIAWÉ	KEUR MADIOP	TOTAL	DERIVACIONS	AJUDA SOCIAL
ATENCIÓ PRIMÀRIA	1258	338	87	1683	34	296
PEDIATRIA	499	100	53	652	10	652
MATERO-INFANTIL	128	18	20	166	9	19
TOTAL	1885	456	160	2501	53	967

Actuació 4: Assistència sanitària gratuïta, i entrega de medicaments per a persones sense recursos

L'accés a l'assistència sanitària no és gratuït al Senegal. El preu d'una consulta d'atenció primària oscil·la entre 300 i 500 FCF -uns 50 i 75 cèntims d'euro- als centres de sanitat públics, preu al que s'hauria de sumar el dels medicaments receptats, entre 1000 i 2000 FCF de mitjana. La manca de recursos dels postes de Sante, a més, obliga a derivar molts malats a l'hospital de la regió sanitària –a Mbacke- per a realitzar-se proves i anàlisis, així com per a poder veure's amb especialistes, pujant aquest preu de partida que moltes persones no poden pagar, i provocant sovint que molta gent renunciï a anar al metge.

Per tractar de millorar aquest accés a la sanitat i alhora fer difusió del projecte Millora de l'abast i eficàcia de la xarxa d'Atenció primària al municipi de Touba Mboul, l'equip sanitari de Cooperació Activa i l'Association pour le developpement de Diawré Kouta han formalitzat un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Touba Mboul i la Regió Sanitària per promoure l'afiliació a la Mútua local de Santé Matlaboul Chifahí la qual cobreix el 80% de les despeses dels mutualistes en atenció sanitària i medicació dins de tota la piràmide sanitària, es a dir, també en el cas d'hospitalització, realització de proves diagnòstiques i necessitat de ser consultat per especialistes.

Fins aquest 2016, durant l'estiu, tots els anys realitzaven Jornades de consulta gratuïta a les diferents poblacions de Touba Mboul. És quelcom molt popular al Senegal, i que promouen entitats i ONGs, i que consisteix en atendre a tothom que vingui i donar-li medicació durant aquesta jornada.

Front aquest sistema, que sovint comporta atendre molta gent que no està malalta i donar-los medicaments perquè és allò que s'espera, aquest any hem fet jornades a les aldees on no hi ha casa de salut per difondre el funcionament en xarxa del projecte i serveis associats –farmàcia comunitària, fons social per a persones sense recursos, etc- i, a més d'atendre gratuïtament als assistents, s'ha informat dels avantatges de la mutualització per garantir un accés més barat a l'assistència sanitària quant els calgui.

La nostra entitat ha finançat la mutualització de 100 persones –té un cost d'uns 3500FCA, uns 5 euros cadascuna- que no es podien permetre l'assistència sanitària i/o adquisició de medicaments. També, gràcies a aquest sistema, hem pogut generalitzar l'ecografia a la fase inicial com una eina més per vetllar pel correcte desenvolupament de l'embaràs, ja que el preu a l'hospital sense mutualitzar era de 10500 FCA, mentre que ara amb la mutualització queda en 2500 FCA.

A banda de la mutualització, i el fons social del que ja hem parlat, els serveis dins de la xarxa són gratuïts per a tots els menors de 16 anys, i per a totes les do-

nes em-
barassades fins al sisè més.

Ens havíem trobat que fins al sisè més la majoria de les mares no es sotmetien a cap control, i ara –gràcies a la disponibilitat d'equipaments, professionals i les actuacions de sensibilització de la xarxa- sovint ja venen a fer-se la prova i tot el seguiment des del començament mateix de l'embaràs.

Quant als controls pediàtrics gratuïts, facilita que al mínim símptoma els pares i les mares i/o els mestres mateixos –es faciliten revisions gratuïtes als col·legis- portin als nens i les nenes a la Casa de Santé, i hi hagi un millor control de la seva salut, actuant a l'inici de qualsevol malaltia i assessorant als pares i les mares en les opcions sanitàries més idònies quant trobem algun problema.

Actuació 5:

Formació i assessorament a professionals de la Xarxa sanitària de Touba Mboul

Una infermera i una matrona amb formació universitària del Senegal i 2 agents comunitaris de salut que han assistit a un mòdul impartit en el marc d'un programa formatiu de la Regió sanitària de Mbacke treballen conjuntament amb el nostre equip sanitari de cooperants en el disseny i implementació d'actuacions per a millorar les condicions sociosanitàries al municipi de Touba Mboul i afavorir l'accés als serveis d'atenció primària i salut materno-infantil vinculats a la xarxa.

Atenent a que la capacitació dels professionals locals més estrictament tècnica -relacionada amb les patologies més freqüents i mesures de prevenció per reduir la seva incidència- és molt bona, la tasca de formació i assessorament de Cooperació Activa es centra més en l'intercanvi de procediments de treball a Senegal i Catalunya en l'àmbit de l'atenció primària, així com –en sintonia amb els projectes que duem a terme- abordar aquesta dimensió sanitària des del desenvolupament comunitari –i participació de la comunitat- tot introduint els valors i manera de fer de la nostra entitat.

De cara al desplegament dels serveis regulars d'Atenció primària i salut materno-infantil en el marc d'aquesta xarxa sanitària s'ha focalitzat inicialment aquest treball conjunt en la difusió d'una concepció de l'atenció primària lligada a la proximitat als usuaris i a la comunitat, on el professional té un coneixement individualitzat dels beneficiaris de la xarxa i els acompanya en tot allò que té a veure amb la seva salut, així com en l'assessorament per a una millor gestió documental de la xarxa; historials, recollida de dades i creació d'indicadors per un millor coneixement de la situació sanitària, seguiment de les actuacions engegades i avaluació de les mateixes.

Arran d'aquesta posada en marxa de la xarxa sanitària i contractació de professionals locals, a partir de l'avaluació de la situació sanitària a la zona, es treballarà cada any la millor manera de dur a terme campanyes concretes per combatre determinades patologies i, en relació a aquestes, es realitzaran seminaris de formació -aprofitant les estades dels cooperants de la nostra entitat a l'estiu- en el marc dels quals s'estudiarà i debatrà la millor manera d'abordar aquestes.

PROGRAMA IV: PREVENCIÓ I SALUT PÚBLICA

Un dels objectius més importants a l'hora de desenvolupar una xarxa d'atenció primària és el d'apropar la salut –o el benestar físic i psicològic- a la ciutadania, no limitant-se a curar malalties, sinó treballant per a prevenir-les, així com promocionant bons hàbits que redueixin la seva incidència i millorin la qualitat de vida de les persones.

L'Estat del Senegal ha fet un esforç important en aquest àmbit de la prevenció i la salut pública, però la manca de mitjans i, sobre tot, la situació de pobresa de les poblacions que formen Touba Mboul limiten molt l'aplicabilitat dels programes previstos. La manca d'infraestructures bàsiques, com ara latrines, o accés a aigua corrent potable, per exemple, són condicionants ambientals bàsics que poden desencadenar malalties, però que requereixen d'inversions econòmiques per solucionar aquestes situacions.

Altres aspectes, com la manera de guanyar-se la vida, amb dures i llargues jornades al camp, o la convivència en espais propers d'animals i persones, per exemple, tenen també un efecte directe sobre la salut de les persones en aquestes poblacions. Però també hi ha d'altres àmbits d'intervenció, com ara salut alimentària, higiene, i prevenció contra malalties com ara la malària, en els que es pot intervenir, i de fet s'està fent, amb campanyes concretes de sensibilització.

Les accions desenvolupades en aquest programa des de Cooperació Activa contemplen totes aquestes situacions.

D'una banda, una especialista en Salut pública ha fet una diagnosi per establir millores a introduir per part de les famílies i la comunitat –mesures d'higiene, alimentació, adequació de l'habitatge, etc- per reduir i evitar la incidència d'algunes malalties detectades, així com també suggeriments –sense renunciar a les mesures de pressió social pertinents- a les administracions locals d'altres actuacions a implementar, com ara la potabilització de l'aigua (que ara mateix, sense estar-ho, es cobra a un preu elevat). D'altra banda, el nostre equip sanitari conjuntament amb el de la xarxa sanitària de Touba Mboul, ha dissenyat tota una sèrie d'accions de sensibilització per tractar de reduir sistemàticament malalties amb prevalença, com ara problemes dermatològics, oculars i/o malalties de transmissió sexual (sífilis, SIDA, etc.) que, sense oblidar aquesta dimensió social, requereixen també d'una atenció i tractament des d'una perspectiva més estrictament biomèdica.

Actuació 1: Accions sensibilització: HIGIENE, ALIMENTACIÓ, INFERMETATS TRANSMISSIÓ SEXUAL, ETC.

Les accions de sensibilització i prevenció són un dels eixos més importants d'aquest treball conjunt amb les entitats veïnals. Aquestes afavoreixen una millor arribada a la població i la creació de dinàmiques i grups de treball adaptats a les necessitats de les patologies tractades en cada ocasió.

La manera de treballar consisteix en crear comitès no molts grans de dones (màxim 12) a les poblacions que formen part de la xarxa sanitària per conèixer el que pensen de cada malaltia sobre la qual es vol sensibilitzar, com actuen i, a partir d'aquesta informació, decidir la millor manera de fer arribar la informació adient al màxim de població.

La Regió Sanitària, en aquest àmbit de la prevenció i salut comunitària, ha format Agents de salut comunitària a les aldees que duen a terme aquestes actuacions; mensualment vacunació infantil (PEV), distribució dos vegades a l'any a totes les aldees del municipi de Vitamina C per lluitar contra la malnutrició infantil, pastilles contra els paràsits intestinals i per evitar el tracoma (infermetat als ulls), així com aprofitant la concentració de persones per a les vacunacions infantils (PEV) a Mboul, es realitzen també xerrades de sensibilització sobre alimentació i higiene, diarrea, infermetats de transmissió sexual, i malària.

Si bé la manera de treballar en aquest àmbit de la sensibilització i la prevenció comunitària del nostre equip i de la Xarxa sanitària difereix del de la Regió Sanitària mirem de complementar-nos abordant d'altres temes i/o bé concretant més les malalties sobre les quals hem decidit intervenir.

Les campanyes desenvolupades al llarg del 2016 han estat:

- Difusió actuacions de la xarxa per afavorir l'accés universal a la salut.
- Prevenció infeccions transmissió sexual
- Paludisme.
- Diarrea.
- Conjuntivitis.
- Higiene.
- Hipertensió.
- Preparació al part.
- BAD.
- Promoció de les ecografies.
- Tuberculosis.
- Avantatges de la mutualització.

I les poblacions on hem dut a
teme aquestes sensibilitzacions, a banda de
Diawré Kouta, Diawé Sérère i Keur Madiop -on hi ha les Ca-
ses de Santé de la xarxa sanitària- han estat:

- Mbobène
- Lama II
- Déppé
- Keleoteo
- Noukouel
- Thiénéne
- Barkael
- Barkedji

Aquest 2016 han participat 3951 persones en alguna d'aquestes campanyes de sensibilització organitzades pels professionals de la xarxa sanitària contractats per l'ASSOCIATION POUR LE DEVELOPPEMENT DE DIAWRÉ KOUTA, amb el suport de la nostra entitat i l'Agència Catalana de cooperació al desenvolupament (ACCD):

- 651 persones a les sensibilitzacions de les malalties.
- 2070 persones a les d'explicació de les mesures de la xarxa per facilitar l'accés universal a la salut.
- 1230 persones a les sensibilitzacions dels avantatges de la mutualització.

Actuació 2: Posada en marxa i gestió xarxa de farmàcies comunitàries a Diawré i d'altres poblacions de Touba Mboul

L'accés als medicaments al Senegal no és gratuït, i per a molts dels seus habitants amb pocs recursos, fins i tot, pot ser considerat com un luxe. Les farmàcies, malauradament, esdevenen una opció de negoci molt rentable a la regió de Mbacke.

Els centres sanitaris, com el de Touba Mboul, acostumen a tenir una petita farmàcia amb els medicaments d'ús més freqüent –quasi sempre genèrics- que poden adquirir-se amb recepta.

La majoria dels medicaments, tanmateix, s'adquireixen a farmàcies privades, habitualment amb un sobre cost d'un 30%.

Els centres sanitaris, a més, sovint tenen les seves existències esgotades, sent l'única opció anar a aquestes farmàcies de gestió privada. A més, quant la farmàcia del centre funciona millor, aquesta sovint s'utilitza com un recurs per a sufragar el cost dels auxiliars sanitaris, afegint-se per aquest motiu un sobrepreu al cost real d'aquests medicaments.

Per tal d'assegurar una major accessibilitat als medicaments, des de Cooperació Activa i l'Associació pel desenvolupament de Diawré, hem promogut la creació d'una xarxa de farmàcies comunitàries. Aquesta adquireix medicaments genèrics amb el mateix efecte terapèutic que els de marca -habitualment esgotats als punts de venda de la xarxa pública- per a vendre'ls al seu preu de compra.

La seva gestió va a càrrec de les entitats veïnals que formen part de la xarxa –ara mateix l'Associació pel desenvolupament de Diawré i l'Assotiation des jeunes unis de Diawé- i per garantir que no hi ha ànim de lucre està supervisada pel Groupement d'Interêt Economique Fatima Gueye i la nostra entitat.

La proposta és ampliar aquesta xarxa –federant-nos amb d'altres entitats de desenvolupament local- a d'altres poblacions que formen part de Touba Mboul, per, a banda d'aquests genèrics que ens subministra el ministeri de Sanitat, millorar els preus d'adquisició i venda d'altres medicaments i/o productes sanitaris dels quals no ens pot proveir l'Estat i tenen una alta demanda.

PROGRAMA V: EMPRENEDORIA ECONÒMICA I SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

El gruix de l'activitat econòmica del municipi de Touba Mboul es basa en la venda dels cultius que són possibles gràcies únicament a les pluges d'estiu: blat de moro, síndria i, principalment, cacauet. No hi ha aigua per a regadiu, i no plou gens la resta de l'any.

Sent aquesta la principal entrada de diners anual, molts agricultors es veuen forçats a vendre tot seguit –quant acaba l'estiu- la seva collita a un preu baix de mercat a productors més grans, ja que necessiten metàl·lic per cobrir les seves necessitats familiars, i sovint pagar préstecs assolits per a poder cultivar la terra.

És necessari, d'una banda, millorar les condicions de venda d'aquests productes, gestionant a través de cooperatives comunitàries el seu emmagatzematge i distribució, obtenint així un preu de venda millor. D'altra banda, d'alguns d'aquests, com ara el cacauet, es treuen d'altres productes manufacturats que poden ser objecte també d'aquestes cooperatives.

Més enllà de la millora de les possibilitats que ofereixen els productes tradicionals, alhora és important crear petites explotacions de producció en el sector agropecuari i d'altres que aprofitin la disponibilitat de mà d'obra –sense ocupació durant 8 mesos- i situació estratègica del municipi; a 20 quilòmetres d'una de les ciutats que –per la seva importància cerimonial- més consumeix del Senegal, com és Touba, i la situació estratègica de Touba Mboul, al centre mateix del país.

Atenent aquestes possibilitats hem iniciat la creació de petits tallers de producció i granjes comunitàries que –aprofitant l'estructura social mateixa de l'entorn de Touba Mboul- fiquen en valor les capacitats de persones i recursos existents al territori, i que poden abastir fàcilment el mercat de proximitat.

Es tracta d'establir una mena de cooperatives descentralitzades de producció adaptades a la dispersió de famílies i nuclis de població existent al municipi. La figura de la cooperativa els ofereix la capacitat administrativa de gestió, supervisió tècnica i venda necessària: administratius, tècnics d'explotació i comercials, alhora que permet el funcionament autònom de cada productor en tant que –habitualment- grup domèstic.

En funció de la resposta de la demanda, s'aniria ampliant l'abast d'aquestes produccions i implicant més famílies.

Actuació 1: Accions de micro-mecenatge per a iniciatives agropecuàries i sobirania alimentària

Des de Cooperació Activa al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre hem detectat que malgrat que la quasi gran majoria de la població és emprenedora i aprofita les oportunitats laborals que se'ls ofereixen, la manca de liquiditat provoca que moltes famílies bé no disposin de recursos econòmics per ampliar les seves explotacions agropecuàries, bé una part del benefici que obtenen s'hagi de destinar a cobrir préstecs demanats per fer-les possibles.

Es tracta de petites iniciatives que van des de més disposició de llavors per cultivar a l'adquisició de bestiar per engreixar i vendre després als mercats locals. Per afavorir-les, a través de les entitats veïnals, des de la nostra entitat ajudem a 10 famílies facilitant-los crèdit a interès zero.

A més d'afavorir aquest accés a recursos complementaris per a les famílies amb menys recursos, cerquem també vies complementàries de comercialització dels seus productes a través d'altres projectes de la nostra entitat, com per exemple, oferint paral·lelament a la comercialització dels productes d'una granja avícola gestionada per una cooperativa impulsada per la nostra entitat també la possibilitat d'adquirir carn provinent dels animals que engreixen aquestes famílies.

Actuació 2:

Granja avícola descentralitzada

GESTIONADA PER UNA COOPERATIVA DE DONES

Un expert de COOPERACIÓ ACTIVA –licenciat en Ciències Ambientals –va realitzar un treball d'investigació a la població de Diawré durant l'estiu del 2014 –que coincideix amb l'època de pluges, i l'única a la que es cultiva a la zona- per a conèixer de primera els tipus de cultiu i tècniques associades a aquests, així com les formes d'organització, emmagatzematge i venda dels mateixos, de cara a trobar opcions de millora en aquests àmbits.

A banda d'aquest coneixement i optimització dels recursos tradicionals agropecuaris explotats a la zona, des de Cooperació Activa, hem assessorat a la comunitat local i dels voltants en d'altres possibilitats que ofereix la zona, atenent als plans governamentals en aquest àmbit per a la regió, les opcions de finançament existents a nivell local i la pràctica de produccions en sistema cooperatiu dins de la comunitat de Touba Mboul.

Les dues mesures a implementar durant el 2016-17 són la creació d'una cooperativa agrària que permeti socialitzar inversions per a millorar l'emmagatzematge, conservació i distribució de les produccions agrícoles actuals, optimitzant a l'alta el preu de mercat amb els condicionants actuals, així com ampliar una granja avícola descentralitzada –que rebé l'impuls inicial de la URV Solidària- de la que participen actualment dones de 12 famílies amb pocs recursos de 3 aldees de Touba Mboul, i que volem ampliar a 20 famílies, així com la producció dins de cadascuna d'aquestes.

La granja avícola rep assessorament del CENTRE NACIONAL AVÍCOLA (Senegal) i ha subscrit un conveni amb un veterinari local de la ciutat de Mbacke qui –a canvi d'adquirir a la seva botiga el menjar i medicació requerida- assessora a la cooperativa de dones sobre el calendari de vacunes, control de riscos sanitaris, així com l'acompliment i seguiment en tot allò referent a la legislació vigent al Senegal tant en l'àmbit productiu avícola, com pròpiament sanitari quant a la conservació i consum de carn.

Per a la posada en marxa de la granja es va convocar una assemblea d'on van sortir el llistat de famílies beneficiàries del projecte. Un cop triades aquestes, van rebre una jornada de formació on, entre d'altres continguts, foren assessorades sobre el tipus de medicació i com administrar-la, alimentació i tot allò referent a la part de gestió i comercialització relacionada amb el projecte.

Per a la seva implementació s'han construït petites unitats amb capacitat per a 25 pollastres i habilitat una unitat central on es reben els pollastres i s'engreixen els primers 15 dies. Després són distribuïts entre les 12 famílies beneficiàries, fins que passats 45 dies es comencen a posar a la venda.

La cooperativa, a banda del seu paper en aquesta fase inicial, els ofereix una administrativa i una comercial que s'ocupen dels subministres-

traments,
facturació, així com la recerca
de clients. Alhora també s'ha subscrit un con-
veni de col·laboració amb una cooperativa de dones a la
ciutat de Mbacke a la que se'ls facilita a un preu acordat aquella
part de la producció que no s'ha pogut vendre directament.

A l'esmentada assemblea s'acordà també que les famílies han d'aportar un 25 % dels
beneficis a la cooperativa, per tal de poder disposar dels ingressos que permetin ampliar el
projecte a les altres 8 famílies que resten, així com doblar el nombre de unitats i pollastres entre
els grups domèstics beneficiaris.

És una via de diversificació de l'economia familiar, que en el moment actual aporta uns 20.000 FCA a
cada família participant –el Salari mínim interprofesional és de 36.244 FCA (uns 50 euros)- i que -a més
d'arribar 40.000 FCA per unitat domèstica ampliant la producció- volem complementar amb d'altres activi-
tats: comercialització paral·lela d'altres tipus de carns i creació d'una xarxa de carnisseries -amb les adients
condicions sanitàries- a les ciutats de Mbacke i Touba.

Es tracta d'anar engegant petites iniciatives que permetin obtenir als habitants de Touba Mboul ingressos també fora
d'aquests tres mesos d'estiu en que plou, alhora que reinvertir els beneficis provinents d'aquesta cooperativa comuni-
tària en l'ampliació i optimització de la producció.

Actuació 3: Ampliació i millora de la formació i comercialització taller tèxtil a Diawré Kouta

A l'hivern 2013-14 vam fer arribar a l'Association pour le developpement de Diawré Kouta 17 màquines de cosir –donades pel Banc de recursos de Barcelona- amb la finalitat de crear un petit taller tèxtil que contribuís a diversificar entre les famílies de Diawré Kouta les fonts d'ingressos.

Un sastre veí de la població va encarregar-se de fer un curset de formació per a totes les dones interessades, encara que en fer-ho s'apuntà també un nombrós grup d'homes. Alhora els membres de l'Association acondicionaren amb treball voluntari un espai per acollir aquest taller tèxtil.

Amb el temps aquest espai s'ha quedat petit, i la seva ubicació quedava una mica lluny del centre. Per això aquest 2016 s'ha traslladat aquest taller a una mena de plaça al mig del poble on hi ha els principals equipaments i espais comunitaris com ara l'escola, la Casa de Santé i/o la mesquita.

Es tracta d'una estructura rectangular bastant més gran que l'anterior que permet acollir al mateix espai totes les màquines de cosir, però que també disposa de més llum natural, electricitat (amb placa solar) i un espai ampli per emmagatzemar les teles i els vestits que estiguin allà en stock.

L'activitat principal del taller és l'elaboració de vestits tradicionals -d'ús molt habitual principalment a les freqüents festes religioses- tant per a homes com per a dones. A banda, també cerquen d'altres opcions de comercialització, com entre d'altres, elaboració de bates escolars per a l'alumnat dels col·legis de la regió –obligatori des de fa un parell d'anys- i l'exportació de vestits tradicionals fets a mida per a membres de la diàspora residents a Europa.

Ara mateix s'està treballant en la creació d'una botiga on-line que faciliti la difusió dels productes i demanda personalitzada tant al Senegal com, principalment, a ciutats europees on hi ha forta presència de membres de la diàspora senegalesa com serien els casos de Salou, Granada i/o Terrassa.

Aquest 2016, i com a oportunitat per a disposar d'un ampli catàleg de fotografies per fer-hi difusió del treball del taller tèxtil, el 25 d'agost celebraren la I Fashion week de Diawré Kouta, on models de la zona mostraren al públic vingut de les poblacions veïnes dissenys elaborats al taller.

PROGRAMA VI: EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

Fer cooperació internacional -més enllà d'actuacions puntuals en d'altres països on identifiquem determinades mancances- és una manera d'entendre i mirar el món –una sensibilitat- que s'ha de promoure d'igual manera tant a les zones tradicionalment receptores d'aquesta ajuda internacional com als països d'on provenim les ONGEs que treballem per facilitar-la.

A més, des de Cooperació Activa, entenem que l'única manera de que els projectes tinguin l'eficàcia desitjada, i siguin sostenibles, és treballant conjuntament amb les poblacions destinatàries i els agents locals.

Això, d'una banda, implica qüestionar els discursos que focalitzen les mancances dels receptors, i la necessitat dels mitjans i supervisió d'Occident, per a, contràriament, denunciar les dinàmiques que obstaculitzen el desenvolupament i repartició justa dels mitjans de vida en aquestes àrees (la cooperació sovint amaga retòriques neocolonitzadores). D'altra banda, això suposa qüestionar aquests mateixos criteris aplicats a la nostra pròpia societat, i cooperar amb d'altres agents per a permetre la irrupció d'alternatives de desenvolupament aquí i allà ètica i socialment més justes.

Atenent aquesta manera de fer, l'experiència, manera de treballar amb els equips locals de les poblacions on implementem projectes de cooperació internacional i valors lligats a les iniciatives engegades conjuntament, mirem de dissenyar i duu a terme també a Catalunya campanyes de sensibilització sobre els riscos que observem en els actuals models de desenvolupament, discursos i accions que els recolzen, així com presentar d'altres opcions alternatives a aquests models hegemònics i –a través d'aquesta mirada- fer diferents activitats per a conèixer la realitat d'aquests països.

Les nostres accions en aquest àmbit de l'educació per al desenvolupament (EpD), en aquest sentit, es centren, d'una banda, en presentar els nostres projectes –sensibilitat associada i context dels mateixos- a diferents agents i actors dels Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre, i d'altra banda, a fer diferents accions de sensibilització per a promoure els valors lligats a la cooperació i la defensa dels drets humans amb nens i nenes de primària a través de tallers i d'altres accions.

Actuació 1: Operació ÀFRICA des del Camp de TARRAGONA I LES TERRES DE L'ÈBRE

L'imaginari que, principalment, transmeten els mitjans de comunicació i les indústries culturals sobre Àfrica tendeix a remarcar bé aspectes negatius com ara guerres, hambrunes, i mancances en general, o bé a promoure una visió exòtica d'aquest continent centrat en la seva flora i fauna, on les persones africanes que poblen aquests paratges naturals apareixen com un element més del paisatge.

El cinema de dibuixos animats és el que millor serveix d'exemple a aquest imaginari; el llibre de la Selva, el Rei Lleó, Madagascar, o llibres infantils amb molt d'èxit, com ara Operació Àfrica són només un mostra dels productes culturals amb els que se'ns va modelant aquest imaginari sobre Àfrica.

L'objectiu de Cooperació Activa és crear vincles de cooperació entre Senegal i Catalunya basats en la simetria, l'empatia i la col·laboració entre persones d'ambos països, per això ens sembla fonamental tractar amb els més petits els prejudicis i visions que tenim d'Àfrica, properes encara a un imaginari paternalista i colonial, que no és sensible a les capacitats i aportacions culturals de l'Àfrica.

Una tasca formativa fonamental és promoure l'empatia i actitud receptiva en els nens i nenes per aprendre dels altres. Per a fer-ho, d'una banda, volem transformar l'imaginari – que els mitjans de comunicació ofereixen com luxosa, fàcil i abocada al consum- que tenen els nens i nenes africans/es d'Europa, per a reforçar la seva autoestima cultural i donar arguments crítics respecte a aquesta idealització d'Europa, i d'altra banda, deconstruint també l'imaginari que els nens i nenes de Catalunya tenen d'Àfrica, incidim en les desigualtats nord-sud i les seves causes, alhora que tractem de despertar la seva curiositat envers la cultura i les persones que viuen en aquest continent.

Tots els anys fem diverses activitats i tallers –expressió escrita, dibuix, cinema etc- per recollir aquest imaginari que tenen els nens i nenes de Catalunya respecte al Senegal i l'Àfrica –a Salou- en general, i d'Europa els nens i nenes del Senegal –als alumnes de l'Ecole Elementaire de Diawré Kouta.

D'una banda, en aquests, identifiquem estereotips per a il·lustrar com aquesta percepció sovint s'allunya de com voldríem presentar-nos i, d'altra banda, mirem de despertar la curiositat dels nens i nenes de tots dos continents per a plantejar alguna activitat col·laborativa que puguem fer conjuntament.

Als tallers treballem àmbits com la música i/o l'esport identificant elements comuns que permetin als alumnes trobar semblances i iniciar aquest treball col·laboratiu, i una vegada establert aquest espai comú, treballem les particularitats que trobem a cada continent i incidim en l'enriquiment resultant del contacte entre les seves gents i cultures.

Actuació 2: L'altre Senegal: ÀFRICA I UNA ALTRA manera DE FER COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Per tal de donar a conèixer els projectes que executem i la realitat dels contextos en el que els desenvolupem hem dut a terme diverses presentacions al Camp de Tarragona (Salou, Valls i Tarragona) i a les Terres de l'Ebre (Amposta).

A les mateixes, més enllà de la seva presentació tècnica, fomentem la revalorització d'aspectes rellevants que ens han aportat els equips locals en els àmbits en els que treballem (educació, sanitat i desenvolupament econòmic) i, prenent com a punt de partida aquestes ensenyances, qüestionem la imatge de superioritat que habitualment tenim a Europa respecte a l'Àfrica, per a remarcar com sovint som presoners dels mateixos models i discursos que impedeixen allà –però també aquí– obtenir més justícia social.

Ens desmarquem d'un discurs on se dona a entendre que el que més té ha de donar a qui no en té o té menys, i el victimisme envers la reproducció de models de desigualtat social que s'han anat succeint des de l'esclavisme fins al neocolonialisme globalitzador

actual, ja
que indirectament reifiquen i
donen a entendre que únicament són possi-
bles models de desenvolupament –si bé amb més cons-
ciència social- tutoritzats per Occident.

Ans al contrari, remarquem el paper actiu que les persones i les comunitats tenen –a partir de les seves pròpies competències i recursos- per liderar alternatives de desenvolupament més sensibles a les seves necessitats culturals, condicionants ecològics i d'entorn social, i amb més solidesa ètica i potencial de justícia social per a la seva població.

Vàrem dur a terme, el mes d'abril del 2016, una xerrada a la ciutat d'Amposta (Edifici Terres de l'Ebre), dues més el maig a Salou i Valls, i una altra al juny a Tarragona, on presentaren els projectes que estem duem a terme al Senegal, així com tots aquests aspectes al voltant de la nostra entitat i manera de fer Cooperació Internacional.

ACTUACIÓ 3: VISIBILITZAR PER EXISTIR (POSANT LLUM AL PRESENT, APODERANT PEL FUTUR)

Estem realitzant una sèrie de continguts, especialment de caràcter audiovisual, per poder explicar, d'una forma accessible i al màxim de persones possible, les diferents actuacions que Cooperació Activa al Camp de Tarragona i l'Ebre està portant a terme a nuclis rurals de Mbacke (Senegal).

El projecte compta amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al desenvolupament (ACCD), en haver estat seleccionat per concurs competitiu a la convocatòria 2016 d'EpD de la línia Comarques de Lleida, Girona i Tarragona, i també amb la col·laboració del Grup de comunicació l'Ebre, S.L., i l'executen el periodista Dani Gutierrez i el càmera Guillermo Barberà.

Un aspecte fonamental del mateix és el compromís de difondre els reportatges/documentals a través de diferents mitjans de comunicació de proximitat per visibilitzar la feina feta per una entitat del propi territori. Ara mateix s'ha fet la gravació dels materials a Senegal, i s'està en fase d'edició dels documentals a emetre a partir de la primavera 2017.

Mentrestant han aparegut diverses notícies a mitjans de premsa escrita –com el Setmanari l'Ebre- i de televisió local –Canal TE- sobre els projectes que estem desenvolupant al Senegal i rol dels membres de la diàspora senegalesa en aquests, així com la feina que petites entitats com la nostra duen a terme des del món local per a la transformació social cap a un món amb més justícia social.

Un major
coneixement de la tasca que
fem les entitats de cooperació internacional
en l'àmbit local pot ajudar a desenvolupar una major
consciència crítica i, per tant, afavorir una implicació més activa
per part de la societat civil en accions al seu abast en l'àmbit local, al seu
poble i/o entorn immediat.

Les organitzacions que es dediquen a la cooperació i l'ajuda humanitària s'ha reduït significativament la darrera dècada, i a la ciutadania sovint únicament arriben les més grans, que habitualment – utilitzant tècniques publicitàries i els mitjans per promocionar-se- actuen com a grans marques socials de solidaritat.

La seva presència global –en compartir els valors que defensen i tenir més capacitat d'incidència política- facilita la capacitat de pressió davant problemes mundials pel suport que reben (socis, voluntaris, etc.) i accés als mitjans que permet això. Compten sovint també amb el suport de petites entitats com la nostra, donada la seva operativitat, però aquestes grans marques acostumen a tenir poca concreció en l'àmbit local i sovint els veïns i veïnes –més enllà de contribuir econòmicament i/o signant algún manifest- no troben un rol actiu a jugar.

Diferenciant-nos d'aquestes grans marques en la nostra aposta pel món local i l'auto-organització de la ciutadania com estratègia principal de lluita contra la injustícia, no estar als mitjans de comunicació pot comportar també no arribar a una gran part dels veïns i veïnes de les poblacions on tenim equips de treball, i amb això que puguin conèixer i donar suport a les activitats que fem.

Amb els continguts previstos en aquest projecte audiovisual d'EpD volem millorar aquesta visibilitat i, al mateix temps, pretenem contribuir també a que els mitjans de proximitat incorporin la qüestió de la cooperació i el desenvolupament en la seva agenda, gairebé invisible en l'actualitat.

Paral·lelament a la seva emissió pels mitjans, els reportatges/documentals també serviran per vehicular conferències, xerrades, debats, etc. en espais d'educació formal i no formal, on persones de la diàspora senegalesa, especialment les dones, tindran un paper destacat en la seua exposició, facilitant així llocs d'encontre per afavorir una millor entesa, comprensió i coneixença entre veïns.

Un darrer element del projecte es que, aquest 2016, a més de la gravació dels reportatges -pensant en la futura difusió dels missatges- s'ha fet una capacitació en la creació i difusió de relats audiovisuals de joves de la regió de Mbacke, per a què en un futur siguin ells i elles qui creïn aquests discursos i puguin donar-nos de manera més autònoma el seu punt de vista sobre la situació a la zona i actuacions que duen a terme per millorar les condicions de vida de la seva població.

Actuació 4: Catalunya amb el dret internacional, el dret d'asil una garantia per a tothom!

Des de la nostra entitat vetllem pel compliment dels drets humans a les comarques tarragonines i assessorem i denunciem en casos de violació de drets civils i d'actes discriminatoris i racistes. Alhora implementem també programes per afavorir l'acollida i acompanyament de persones immigrades donant a aquestes un rol pro-actiu en la seva integració i posant en valor les seves competències socio-culturals i laborals en activitats veïnals adreçades al conjunt de la comunitat.

Hem ficat, d'una banda, aquests coneixements al servei de les administracions i entitats implicades en la gestió dels processos d'acollida de persones refugiades -oferint-nos al banc de recursos creat amb aquesta finalitat- i, d'altra banda, ens hem servit d'aquesta experiència per realitzar diversos tallers on hem tractat les semblances i diferències entre els migrants econòmics i les persones refugiades, així com -en el context actual de crisi mediambiental global- els nexes que ja fan cada cop més difícil la distinció entre ambdós tipus.

Des d'una consideració global i universal d'aquest tema del dret d'asil, hem focalitzat la nostra atenció -més que exclusivament en el drama que viu la població dels països afectats pels conflictes bèl·lics- en la manca de compromís i violació dels drets humans i el dret d'asil per part de la Unió Europea, destacant també els efectes i co-responsabilitats d'Europa amb el que succeeix als països d'origen -enfortiment de les màfies que trafiquen amb persones, manca de suport als dissidents dels règims de terror i les dictadures, etc- d'aquestes persones refugiades i la necessitat de donar-los protecció i asil com a garantia d'acompliment dels drets humans.

Entre els mesos de maig i desembre del 2016 hem dut a terme 16 actuacions -tallers a centres escolars, AMPES i/o espais que treballen amb famílies i nens/es de primària i xerrades en el marc d'entitats veïnals- a municipis de les comarques del Montsià (Amposta), Terra Alta (Pinell de Brai), Baix Ebre (Tortosa i Deltebre), Tarragonès (Tarragona, Salou i Vila-seca), i Alt Camp (Valls).

En aquests tallers i xerrades hem introduït continguts i conceptes del dret internacional en matèria d'asil i refugi a la U.E., aclarit informació per mitigar la possible resistència -i estereotips que l'alimenten- a l'arribada de refugiats als municipis de la demarcació de Tarragona, així com de recolzament a iniciatives veïnals i del teixit associatiu que reclamen que els seus municipis puguin acollir-ne.

EQUIP COOPERACIÓ INTERNACIONAL 2016

Els projectes i actuacions que figuren en aquesta memòria han estat possibles gràcies a la feina voluntària i desinteressada del nostre equip de cooperants i dels membres de l'Assotiation pour le Developpement de Diawré Kouta i Assotiation des jeunes Unis de Diawé Sérère, així com a la col·laboració de la INSPECCIÓ D'EDUCATION ET FORMATION DE MBACKE, la REGION SANITAIRE DE MBACKE i el GRUP DE COMUNICACIÓ L'EBRE, SL i la confiança depositada en la nostra entitat i suport rebut des de l'AGÈNCIA CATALANA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT (ACCD), URV Solidària, DGI Afers socials i família i el FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT.

La col·laboració de l'AGÈNCIA CATALANA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT (ACCD) ens ha permès la contractació de personal local i posada en marxa de la xarxa sanitària i els recursos per a la realització del procés educatiu i comunitari per a reduir l'abandonament a secundària a 15 poblacions rurals de Mbacke, i la creació de continguts audiovisuals per fer EpD a Catalunya, la de la URV Solidària l'empenta econòmica inicial per a la creació d'una granja avícola i el FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT i la Direcció General d'Immigració els recursos per a desenvolupar la campanya de sensibilització Catalunya amb el dret internacional, el dret d'asil una garantia per a tothom!.

Els membres d'aquest equip de cooperants hem finançat les nostres despeses de viatge i allotjament durant les nostres estades al Senegal, així com també hem auto-finançat d'altres accions com l'enviament de material divers per a la implementació de projectes al municipi de Touba Mboul.

Un agraïment especial a totes aquelles persones que han volgut ser part de Cooperació Activa al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre en aquesta edició 2016 i contribuir a fer possibles totes les actuacions aquí recollides:

Mr. Abdou Kouta
Mr. Abdou Aziz
Mr. Alassane Fall
Ana Cristina Omanz Mur
Angel Porres García
Amy Couta
Astou Ndiaye
Balde Sow
Dani Gutierrez Borrego
Demba Couta
Halima Benhalip
Ibrahima Couta
Itziar García
Jordi Vidiella Amposta

Jose Luis
Rodríguez Regueira
Laura Sambo Nieto
Maloume Diaw
Mr. Mapenda Diop
Paola Gonzalez
Juan Pedro Esteban
Sara Rodríguez Ozores
Sergio Higón

Agrair també espacialment a la FARMACIA CARMEN PUERTAS de Valladolid la seva donació de medicaments destinats a les assistències gratuïtes d'aquest estiu 2016 i distribució entre persones sense recursos, i a la Federació d'Amposta d'Associacions de veïns, l'Associació de veïns l'Acollidora, l'Associació de Pares i Mares amics de Vila-seca, el Col·lectiu Paraguayo de Tarragona, El Centro Cultural Galego de Tarragona, l'Associació de dones senegaleses del Camp de Tarragona, l'Associació Tijanie de Tarragona, Centre Social lo Maset, Ajuntament de Salou, Ajuntament d'Amposta, Col·lectiu la imaginada (Tarragona), l'Associació de senegalesos de Valls i l'alt Camp, la Federació d'Associacions de senegalesos del Camp de Tarragona, la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa i la Biblioteca Joan Sebastià Arbó d'Amposta, Col·legi Soriano Montagut (Amposta) per col·laborar en l'organització i execució dels tallers de sensibilització en defensa dels drets humans i el dret d'asil.

AMB EL SUPORT,

Més informació:

**CR AmPOSTa, 3, 4aRT 1a
Salou 43840**

Tel. 630 83 10 01 / cooperacioactivatgn@gmail.com

**Inscrita amb el número 52083 de la secció 1^a
del Registre del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya**

**Inscrita amb el número 607 al registre de
l'AGÈNCIA CATALANA DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT (ACCD)**

**Inscrita amb el número 1705
al registre del Cens d'entitats de voluntariat de Catalunya**

CIF-G55620439

Local:

**CR. Valls, 12 BXS Salou 43840
Dm, Dmc i Dj de 15:30 a 19:30 h
Ds de 10:30 a 13 hores.**